Kommittémotion SD110

SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:2401

**av Aron Emilsson m.fl. (SD)**

# Sverigedemokraternas biståndspolitik

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för sammanslagningar av FN-organisationer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att avveckla UNRWA och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om synkronisering och rollfördelning mellan Sverige och andra EU-länder för att matcha givarländers kompetenser med mottagarländers behov och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att upprätta ett instrument för att fondera biståndsmedel vars utbetalningar frusits och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Sverigedemokraterna har tillsammans med Moderaterna, Kristdemokraterna och Liberalerna, tagit fram en reformagenda för biståndet, Bistånd för en ny era – Frihet, egenmakt och hållbar tillväxt. Sveriges biståndspolitik har länge haft ett stort behov av förbättringar. Därför genomförde Tidöregeringen med stöd av Sverigedemokraterna reformer med tydligare fokus på långsiktighet, transparens och effektivitet. Det är av stor vikt att det bistånd Sverige ger är effektivt och träffsäkert. Behoven runt om i

världen är enorma, men Sveriges bistånd är och måste vara begränsat. Därför är det nödvändigt att prioritera.

Under den tidigare mandatperioden prioriterades ett antal tematiska områden. De är att stärka synergierna mellan biståndS- och migrationspolitiken, fattigdomsbekämpning genom jobbskapande, handel och utbildning, förbättra hälsan för de allra mest utsatta, främja frihet och bekämpa förtryck och effektivisera klimatbiståndet, stärka kvinnors och flickors frihet och egenmakt samt att stärka det humanitära stödet för att rädda liv och lindra nöd.

Regeringen med stöd av Sverigedemokraterna genomförde under den gångna mandatperioden flera förändringar. Ukraina kom att bli den största mottagaren för svenskt bistånd. Ett antal biståndsländer där resultat uteblivit under åratal avvecklades som mottagare. Aktörer bland annat i mellanöstern där det visat sig att biståndet gått till organisationer som inte kan ta avstånd från antisemitism avvecklades som mottagare för svenskt bistånd. En reform genomfördes också av det partipolitiska biståndet vilket ledde till en mer rimlig fördelning mellan dessa organisationer. Det finns dock vissa aspekter inom ramen för biståndspolitik som reformagendan, Bistånd för en ny era, inte omfattar.

## För många organisationer inom FN

FN har sedan det bildades 1945 skapat fora där världens ledare kan träffas och arbeta tillsammans. Detta har minskat spänningar och med största sannolikhet även lett till att många krig kunnat undvikas. FN har också många gånger handgripligt trätt in och hållit isär stridande parter så att förhandlingar kunnat träda i krigshandlingarnas ställe. FN kan spela en viktig roll i en tid när konflikter och polarisering förefaller öka efter årtionden av mer positiv utveckling. Världen behöver fredsbevarande och fredsskapande mekanismer. FN har även med sina olika organisationer bidragit till ekonomisk utveckling i en lång rad fattiga länder och till att lindra följderna av naturkatastrofer och konflikter, men FN dras även med stora problem. Det finns för många FN-organisationer och overheadkostnaderna är för stora. Återkommande indikationer på korruption beträffande både ekonomi, tilldelning av tjänster och stöd till olika länder är oroande. Dessutom har flera av FN:s cirka 40 organ inriktningar som tangerar samma verksamhetsområden. Sverige bör verka för sammanslagningar av FN-organisationer med syftet att minska administration, overheadkostnader och dubbelarbete för att uppnå

högre effektivitet. Vi bör särskilt verka för att avveckla UNRWA och istället lägga över dess verksamhet på andra FN organisationer, till exempel FN:s huvudsakliga flyktingorganisation UNHCR. Sverige bör fortsätta vara ett stort givarland men fokusera på samarbetet med ett urval av FN:s organisationer.

## Anpassat bistånd inom EU

Omprioriteringar ska göras där resultaten av biståndet varit bristfälliga. Sverige är ett givarland bland många och vi kan inte och bör inte ta ansvar för alla länder och alla internationella organisationer. Regeringen bör ta initiativ till en systematisk synkronisering och rolldelning mellan Sverige och EU, respektive mellan Sverige och andra EU-länder. Detta för att sinsemellan upprätta en tydligare och mer ändamålsenlig fördelning av mottagarländer som på bästa sätt matchar givarländernas kompetens mot mottagarländernas behov.

## Möjlighet att frysa bistånd

Det mål som Sverige tidigare hade om att spendera en procent av BNI på bistånd skapade incitament som riskerade att ha negativ påverkan på biståndets kvalitet. När en myndighet har som mål att betala ut en viss summa pengar varje år snarare än att titta på kvaliteten, riskerar den att bortse från vissa korruptionsrisker eller ineffektivitet i biståndet. Likaså riskerar det att bli mindre intressant att kräva motfinansiering av mottagarlandet till olika projekt. Detta är skadligt i sig, eftersom motfinansiering tvingar mottagarlandet att tydligt visa att det faktiskt tror på och stödjer projekten i fråga.

Riksrevisionens analys av Sidas garantiverksamhet som publicerades under 2021 exemplifierar ett par av dessa problem. Där påpekas dels att Sverige utan tydlig analys ofta efterskänkt de uppläggningskostnader som mottagarlandet var tänkt att betala, något som bidrog till att nå enprocentmålet. Vidare påpekar Riksrevisionen att arbetet med lån mot garantier från Sida ofta nedprioriterades, eftersom lånebeloppen inte inräknas i biståndsmålet om en procent av BNI.

I en förhandlingssituation mellan Sida och dess partners skapade utgiftsmålet också ett underläge för Sida, eftersom motparten visste att Sida hade incitament att betala ut pengar för att nå sitt mål. Ett instrument för att fondera biståndsmedel vars utbetalningar frusits bör därför upprättas. Sådana medel skulle räknas in i det berörda årets bistånd, men användas så snart det säkerställts att de kan användas korrekt och kvalitetssäkrat.

*Aron Emilsson (SD)*

*Pontus Andersson Garpvall (SD)* *Ida Kors (SD)*